

der ikke ere større Eiendomme. Dette Antal er ingenlunde ubetydeligt. Ifølge en Notits, som findes i det statistiske Tabelværks 2den Række 5te Bind Pag. XI, skal jeg tillade mig at oplyse, at af Sogne, i hvilke der kun findes Bøndergaard, og ikke noget større Jordbrug over 12 Tdr. Hartkorn, er der et saa betydeligt Antal, at de tilsammen udgjøre over en Trediedeel af Landets samtlige Sogne; navnlig er der 117 sige Sogne i Sjælland, paa Møen 2, paa Lolland 20, paa Falster 7, paa Fyen 59 og i Jylland over 500. For dette meget store Antal af Landets Sogne vil jeg vel troe, at det Forslag, som saaledes blev stillet af forskjellige Medlemmer, kunde give en ganske hensigtsmæssig Udvikling af Forholdene, forsaavidt der heller ikke i disse Sogne fortiden findes større Lodseiere. Men derved er der ikke hjulpet Noget paa Consequensen af den Hovedforandring, som man foretager i Sogneforstanderskaberne, idet man navnlig aldeles fjerner den Virilstemme, som hidtil har været tillagt de større Lodseiere, og i de Communer, hvor der ere saadanne større Lodseiere, der finder jeg ikke, at det er billigt, idet man foretager en saadan betydelig Forandring med deres hidtilværende Stilling, da aldeles ikke at tage noget Hensyn til deres særlige Stilling eller til den større Betydning, som tilkommer dem. Men, naar man vil tage saadanne Hensyn, saa indrømmer jeg, at en consequent Gjenemførelse deraf maa føre til at tage et ligeligt Hensyn til Hartkornsbestiddelsen ikke blot hos denne Klasse af Bestiddere, men ogsaa hos mindre Hartkornsbestiddere, og det er paa den Maade, at jeg er kommen til det Forslag, som jeg har tilladt mig at stille. Jeg troer ogsaa, at man ved at gaae denne Vej, ved saaledes at fordele Stemmeretten efter Bestiddernes forskellige Størrelse, følger det samme, som man netop har gjort i andre Lande, hvor Communalforholdene have udviklet sig paa en meget heldig Maade. Jeg skal saaledes tillade mig at henvise dem, som det nærmere vil interessere, til det lille Udtog af fremmede Communallove, som i sin Tid er udgivet fra Indenrigsministeriet. Man vil der finde Oplysninger baade fra Sverrig og fra England. For Sverrig vil man finde dem Pag. 38 og see,

at man i Sverrig paa Sognestævne altid be- regner Stemmerne efter Skyldsætningen af de paagældende Grundbestidderes Eiendomme i et ligefrem geometrisk Forhold, og at det er derved, at det er blevet muligt at have deres Communalforhold i disse Kredse ordnede paa en overordentlig demokratisk Maade, om jeg saa maa sige, idet den almindelige Deeltagelse, som der er givet alle Landboerne i Forhandlingen af deres communale Anliggender, igjen modereres ved saaledes at tage Hensyn til de forskellige Bestidders Betydning. I England vil man finde, jeg troer det er Pag. 45, at man er gaaet frem paa en noget anden Maade. Man har navnlig, da man ordnede de store Fattigdistricter paa 10—12,000 Besboere, i Almindelighed fastsat, at Bestyrelserne vælges af Grundeiere og Grundbestiddere, i Forhold til Eiendommens Værdi, samt af de andre Afgiftsydere i Forhold til Afgifternes Størrelse. Denne Ordning af Valgretten til disse Forstanderskaber, eller hvad man vil kalde dem, har man netop indrettet paa en noget lignende Maade, som jeg her har foreslaaet. Jeg har, for at modificere det nærmere til vore Forhold, taget Hensyn til Hartkornet alene. Jeg troer ogsaa, at en saadan Bestemmelse vil blive nogenlunde anvendelig i de forskellige Districter uden Hensyn til de locale Forhold; thi, er det saa, at der i enkelte Districter alene findes smaa Hartkornsbestiddere, saa faae de ogsaa Alle lige Stemme, og det Hensyn, som da skulde gjenneføres ved Loven, faaer da ingen Betydning, eller med andre Ord: den paagældende Lovbestemmelse kommer ikke der til nogen særlig Anvendelse. Jeg har forøvrigt, ved at gjøre Forslaget, ikke just saa meget taget Hensyn til de statistiske Oplysninger, man har om Jordeiendommenes Fordeling, og det er ogsaa saa, at, naar man vil tage et saadant Hensyn, vilde dertil udtræves meget betydelige Forarbejder, som ikke alene maatte omfatte Landet i det Hele, men ogsaa anstilles for de enkelte Sogne. Her til kunde Tiden ikke være tilstrækkelig, og jeg har derfor her holdt mig til de Forskelligheder i Eiendommenes Betydning, som have en væsentlig praktisk Indflydelse. Jeg skal dog tillade mig at oplyse, at af Hartkornsbestiddere fra 1—2 Tdr.